

VZDĚLAVATELSKÉ LIŠTY

04 | PROSINEC 2020

POUTNÍKU, POSTŮJ U POMNÍKU

PŘÍBĚH POMNÍKU NAD HROBEM TYRŠOVY MATKY

Doba vzniku bronzového pomníku Tyršově matce koresponduje se zvyšujícím se zájmem o život M. Tyrše a jeho rodiny, což vedlo několik sokolů k pátrání po důvěryhodných pramenech k tomuto období. Ani sám Tyrš o svém dětství toho moc nevěděl. „Nevím, nikdy se mnou o mém dětství nikdo nehovořil. Otce vůbec nepamatuji, i matku málo, ač jsem ji ztratil, když mi bylo již šest let, churavěla stále a nebylo jí do hovoru s kloučkem.“ Těmito slovy citovala Renáta Tyršová vzpomínky svého manžela. Z Tyršova životopisu vydaného roku 1884 je snad díky nějaké rané vzpomínce jeho matka popsána jako paní ducha vzletného, povahy poněkud výstřední.

■ Kateřina Pohlová, Vzdělávací odbor ČOS

Zrušený hřbitov v Dolním Slivně, kolovaná fotografie z roku 1931

I když Miroslav Tyrš tragicky zemřel v roce 1884 v rakouském Oetzu, ještě v dobách První republiky se málo vědělo o jeho dětství a dospívání, o kterém ani on sám nemluvil. S vědeckým zájmem o jeho osobu a život přicházely na světlo i nové detaily z jeho raného dětství. Vědělo se, že několik let vyrůstal na Mladoboleslavsku v okolí Kropáčovy Vrutice, a bylo i v tamějším povědomí, že zde zemřela jeho matka, ale nevědělo se kdy, ani kde je pohřbena. Bádání se ujal vzdělavatel vrutické jednoty br. Arne Novák a s pomocí dolnoslivenského faráře A. Zelenky našel zápis v matrice zemřelých a hlavně informaci o tom, že Vincencie Tirschová je pochována na zaniklém hřbitově v Dolním

Slivně. Na tomto starém hřbitově se přestalo pohřbívat kolem roku 1902. V roce 1925 ohlásil patronátní úřad v Košátkách úmysl změnit hřbitov na sad a vyzval majitele pomníků, aby si je s ostatky pozůstalých odvezli. Zbylé zapomenuté náhrobky měly být prodány v dražbě. V té době se právě zjistilo, že zde byla pohřbena „matička našeho velikého Tyrše, zakladatele sokolstva“ a o zpustlý hřbitov se začali zajímat členové České obce sokolské. Přesná poloha hrobu již nebyla známa. Soudilo se, že by to mohlo být nedaleko od jižní strany ohradní zdi, kam byli pochováváni vrchnostenští úředníci a členové jejich rodin (Vincencie byla sestrou hospodářského správce panství).

OD MYŠLENKY K REALIZACI

Na den sv. Václava v roce 1931 konala župa Fügnerova pietní pouť po stopách Tyršových ve svém kraji. Nevynechali ani dolnoslivenský hřbitov. Pokud myšlenka na zřízení pomníku V. Tirschové nepadla před tímto datem, tak po této výpravě určitě. Bylo rozhodnuto, že realizaci si vezme na starost župní náčelnictvo žen. Ještě téhož roku byl vytvořen navršením hlíny a ozdoben květinami symbolický hrob a začalo se jednat s obcí Dolní Slivno. Zjistilo se, že hřbitov není v obecním vlastnictví. Původně bylo plánováno odhalit pomník 17. září 1932

Krátce po vystavění nad pomyslným hrobem

u příležitosti výročí 100 let od narození M. Tyrše, ale právě kvůli komplikacím s vlastnictvím pozemku se slavnostní odhalení konalo v roce 1934, padesát let od jeho smrti. Po delším jednání byla konečně na sklonku roku 1933 připravena k podepsání kupní smlouva s litoměřickou diecézí – majiteli pozemku. Novým vlastníkem zaniklého hřbitova se stala župa Fügnerova. Další nepříjemností bylo usnesení představenstva Československé obce sokolské ze dne 16. března 1932, aby se vykopala hrobka rodiny Kirschbaumovy včetně dvou okolních hrobů a lidské ostatky se převezly do Tyršovy hrobky na Olšanech. K vyřešení této situace stačil otevřený dopis br. Josefa Dusila, starosty župy Fügnerovy. Ten nezapomněl představenstvu připomenout, že „akce naše jest již v plném proudu a že nikdo se dříve o uctění památky matky Tyršovy nestaral, dokud neučinily tak sestry z náčelnictva naší župy [...]“. Dále zmínil informaci, že se vlastně vůbec neví, kde ostatky ty přesně leží, a že po tak dlouhé době patrně z nich již nic nezbylo. K tomuto názoru se přiklonila i vdova po M. Tyršovi Renáta Tyršová, která lépe než kdo jiný mu-

Reliéf pomníku byl zvětšen i na malém odznaku, ze sbírky br. Hrbáčka

sela znát vztah Tyrše k rodině a pobytu na Mladoboleslavsku. Ta se navíc o rodině vyjádřila jako o „nějakých Kirschbaumových“. Na základě těchto skutečností předsednictvo ČOS upustilo od zmiňovaného záměru.

Měsíc až dva před plánovaným odhalením pomníku se začalo s výkopovými pracemi k postavení jeho základů. Ty probíhaly pod letitými lipami v místě, kde asi bývaly hroby panských úředníků. Při kopání se narazilo

na klenutý hrob a v něm se našly dvě ženské kostry. Menší z nich neměla žádných zvláštních znaků, ale u větší, mohutné postavy se našel penízek s řetízem a umělý chrup. Hrob byl opět zakryt a nalezené předměty br. Novák zaslal prof. br. Janu Zemanovi, který se v té době nejobširněji zabýval životem dr. M. Tyrše. Vystala otázka, zda se náhodným přičiněním nepodařilo vykopat hrob přímo V. Tirschové. Br. Zeman očistil jemu zasláný chrup a přečetl jméno výrobce. Dalším zkoumáním zjistil, že potvrzení o živnosti ke zhotovení umělých zubů M. L. Kilian z Prahy dostal až v roce 1868, nemohlo se tedy jednat o pozůstatky Tirschové.

SLAVNOSTI K ODHALENÍ POMNÍKU

Datum odhalení bylo stanoveno na neděli 10. června 1934. Veřejná obecní prostranství byla zametena a posypána pískem. Roušku z pomníku sejmula náčelnice župy Ema Rádlová. „Pomník tento, pořízený péčí žen sokolských, posvěcený láskou a obětavostí, odevzdáváme do vlastnictví, ochrany a udržování Sokolské župě Fügnerově s prosbou, aby pečovala oň se stejnou láskou a horlivostí, s jakou

ženy sokolské jej zřizovaly.“ Odpoledne se konalo veřejné cvičení V. okrsku Fügnerovy župy na letním cvičišti. Na slavnost přijeli sokolové z celého širokého okolí, např. z Mladé Boleslavi 24 sester, 2 dorostenky a 14 bratří.

„Pomník zobrazuje matku Tyršovu, připomíná jeho dětství; sokol na její dlani vytyčuje předurčení Tyršovo. V zakresleném reliéfu hor je náznak rodiště Tyršova. Jasný paprsek sluneční prodírá se z mraků, ozařuje matku a synkovi cestu do života, osvětluje zemi, která po dlouhé době se probouzí z poroby a vydává květy i lipovou ratolest, symbol to našeho osvobození.“ Takto ikonografii díla popsal sám autor, sochař Rudolf Březá. Pomník se skládá z leštěné žuly. Reliéf je z bronzu. Jednalo se o první samostatnou vzpomínku věnovanou matce zakladatele. Původně měl nápis na žulovém podstavci znít: Matce Tyršové – ženy župy Fügnerovy. Protože peníze na tento pomník posílaly ženské oddíly napříč republikou, byla finální podoba v tomto znění: Matce Tyršové – ženy sokolské. Nad nápisem byl vytesán letopočet úmrtí 1838.

VINCENCIE TIRSCHOVÁ

Vincencie Františka Kirschbaumová se narodila 1. prosince 1794. Její otec František byl v té době úředníkem bydlícím na zámku v Borči u Lovosic, kde se i Vincencie narodila. Její matka Agnes pocházela z Litoměřic. Po roce 1830 se Vincencie provdala za o šest let mladšího Jana Vincence, syna domkaře a zedníka Františka Karla Tirsche z Krbic. Stala se „paní doktorovou“, neboť její manžel krátce před svatbou dosáhl titulu v medicíně. Na jaře roku 1832 se novomanželé přestěhovali do Děčína, kde J. V. Tirsch vstoupil do služeb hraběte Františka Antonína Thun-Hohensteina. Léčil panské služebníky, úředníky, ale i chudé a staral se o lázně Sv. Josefa. Do těchto lázní přijal jako topiče svého starého otce, který v Děčíně i zemřel. Dne 17. září 1832 se manželům narodil syn Friedrich Emanuel, jediné dítě, které se dožilo dospělosti.

Nynější pomník v Sokolském parku v Dolním Slivně, foceno 2017

Ještě předtím než dostal děčínský lékař výpověď pro *“nepořádek a nečistotu v lázních, překročuje rozpočet, strhuje sluhům, nemoc jeho i otcova”*, narodila se Vincencii Tirschové první dcera, ta však zemřela krátce po porodu. V roce 1836 se rodina přestěhovala k Emanuelovi Kirschbaumovi, k lékárníkovi a bratru Tirschové, který bydlel v Döblingu u Vídně. Zde se jim narodila druhá dcera Anna Emanuela. Dříve než i ta zemřela, zemřel její otec na tuberkulózu. Sama vdova se synem byla nemocna a v roce 1837 společně odjeli na léčení do Karlových Varů. Odtamtud se přestěhovala ke svému druhému, svobodnému bratru Bedřichu Kirschbaumovi, který v té době byl hospodářským správcem na panství v Kropáčově Vrutici a bydlel v zámeckém zahradním domku. Ani ne po roce i ona 2. srpna 1838 zemřela. O tři dny později byla pochována na hřbitově v Dolním Slivně. Osirelý, ani ne šestiletý Tyrš se o dva roky později se strýcem přestěhoval do zámku Stránov, kde se Bedřich Kirschbaum stal ředitelem stránovského panství. O další rok později šel ke svým dalším příbuzným z matčiny strany do Prahy.

ZE HŘBITOVA DO FASÁDY PALÁCE

Až do roku 2008 vydržel bronzový reliéf na starém hřbitově, nynějším Sokolském parku. Předsednictvo Fügnerovy župy v roce 2007 rozhodlo o vyjmutí a přezení bronzové části pomníku na bezpečné místo. K tomuto kroku jej vedla obava z možného poškození nebo krádeže. Původně se hledalo důstojné místo k instalaci na veřejných budovách v Dolním Slivně, ale vhodný objekt nebyl nalezen. Předsednictvo ČOS společně s župou rozhodlo o restaurování a vsazení bronzové desky do fasády západního křídla Michnova paláce, které se nachází na nádvoří Tyršova domu v Praze, poblíž sochy Tyrše a Pomníku tří odbojů. V roce 2011 proběhla písemná komunikace mezi starostou Dolního Slivna a Českou obcí sokolskou ohledně plastového vyhotovení

kopie reliéfu a jeho vsazení na původní místo, k čemuž ale nakonec nedošlo. O rok později se rekultivoval pozemek bývalého hřbitova a v neděli 29. července při příležitosti 90 let od otevření sokolovny proběhlo slavnostní otevření Sokolského parku v Dolním Slivně. V rámci slavností se konalo sochařské sympozium a park byl vyzdoben vzniklými sochami. Byly vysázeny nové stromy a odhalen nový mramorový pomník na památku a vzpomínku zemřelé. Nápis na něm zní: *„Památce Vincencie Tirschové, matce zakladatele Sokola Dr. Miroslava Tyrše věnuje obec Dolní Slivno.“*

Literatura: Časopisy *Sokol*, *Sokolice*, *Sokolský věstník*; R. Tyršová, *Miroslav Tyrš*, Praha 1932; L. Jandásek, *Život Dr. Miroslava Tyrše*, Brno 1932.

Současné umístění ve zdi Tyršova domu v Praze, v popředí je Pomník tří odbojů

SOCHAŘ RUDOLF BŘEZA A JEHO DÍLA

Sochař Rudolf Březza se narodil 5. dubna 1888 v Podolí u Brna. Vyučil se v sochařsko-kamenickém závodě v Brně. Současně navštěvoval i průmyslovou školu v Brně. Díky talentu a vyhraným soutěžím odešel v roce 1907 do Prahy, kde se na Umělecko-průmyslové škole učil u prof. Drahoňovského a prof. Suchardy. Před válkou chtěl uprchnout do Dánska, na hranicích byl však zastaven a musel narukovat do rakouské armády. V Itálii se dostal do zajetí a přidal se k českým legiím, s nimiž se vrátil do vlasti. Po válce zůstal v Praze a vypracoval se na jednoho z předních sochařů První republiky. Nejvíce se věnoval portrétům, vojenským pomníkům, výzdobě nově vzniklých reprezentačních budov nového státu a drobné plastice. Pocházel ze sokolské rodiny, sám byl členem. Ještě jako student navrhl prapor pro sokolskou jednotu ve svém rodném Podolí. Dochoval se dodnes a nedávno byl renovován. Pracoval i na reliéfech, které zdobily VI. všesokolský slet v Praze. Pro Sokol navrhl několik odznaků a dalších drobných plastik. Ve 20. letech v pomníkové tvorbě převažují dva silné motivy – rozepjaté ruce a postavy žen (alegorické i konkrétní).

Zobrazení sokola vidíme i na náhrobní plaketě umělcovy rodiny z roku 1947 v Podolí. Bronzová deska zobrazuje ženu – matku zemi, která schraňuje své děti (plody) do své náruče, a sokol s rozepjatými křídly na jejím rameni je odkazem na ideu sokolskou a národní. Možná právě i díky častému vyobrazení žen a příslušnosti k Sokolu si Fügnerova župa vybrala někdy v letech 1931–1932 právě Rudolfa Březu.

Pomník rodiny Březovy v Podolí u Brna

POMNÍK ZAKLADATELŮM SOKOLA

„Nehynoucí památky Jindřichu Fügnerovi, prvnímu starostovi Sokola Pražského, velkému láskou k vlasti, bratrstvím k bratřím, pomník tento vyzdvižen společným sokolstva všeho úsilím v měsíci červnu 1869.“ Tak zní text uložený v zinkové skříňce v prostoru horní desky žulového podstavce, na němž se v pátem oddělení V. hřbitova na Olšanech k nebi tyčí kamenný obelisk s portréty zakladatelů tělocvičného spolku Sokol – Jindřicha Fügnera a Miroslava Tyrše. Pro pomník, původně věnovaný pouze Fügnerovi, bylo zvoleno velké volné prostranství Olšanských hřbitovů. Po Tyršově tragické smrti roku 1884 sem byly uloženy i jeho ostatky, v roce 1937 zde spočinula také Renáta Tyršová.

■ Marcela Mandová, Vzdělávací odbor ČOS

Zakladatel Sokola Jindřich Fügner, z jehož iniciativy byla mimo jiné postavena vůbec první sokolovna na světě, dne 15. prosince 1865, pouhé tři roky po založení spolku, náhle zemřel na „tlakovitost“ krve. Bylo mu teprve 43 let. Uložen byl do hrobu na IV. olšanském hřbitově.

„... ABY NAD HROBEM FÜGNEROVÝM POSTAVEN BYL PŘIČINĚNÍM SOKOLSKÝM POMNÍK DŮSTOJNÝ.“

Po Fügnerově smrti se výbor Sokola Pražského postaral o vydání Fügnerovy podobizny z uměleckého ústavu bratra Farského, pro archiv byla založena sbírka všech památek, jež souvisely s úmrtím i pohřbem, u sochaře Pellegriniho bylo objednáno vyhotovení Fügnerova poprsí. Hlavní myšlenky jednoty se ale soustředily na realizaci pomníku nad Fügnerovým hrobem, který by připomínal činy prvního starosty Sokola Pražského.

V prosinci 1865 byla zvolena zvláštní komise, v níž usedli bratři Tyrš, Kadeřávek a Žižka. Úkolem komise bylo připravit vše potřebné k tomu, aby se s realizací pomníku mohlo co nejdříve začít. Bylo rozhodnuto rovněž o tom, že pro stavbu se sežene nové místo.

Dne 5. února 1865 bylo tedy zakoupeno příhodné místo na V. hřbitově na Olšanech, a to za cenu 250

Současná podoba

zlatých, uhrazených díky sbírce. Kupní smlouva byla uzavřena 28. června, arcibiskupskou konzistoří schválena o měsíc později, místodržitelství ji potvrdilo 22. srpna 1866.

Prvními jednotami, které na stavbu pomníku přispěly, byly Sokol Turnov –

jeden z hlavních iniciátorů myšlenky vytvoření pomníku – a Sokol Lublaň. Širší realizaci a rozšíření sbírky však odsunula v monarchii právě probíhající prusko-rakouská válka. Členové Sokola Pražského byli navíc tou dobou značně zaneprázdněni snahou udržet ve vlastních rukách svou sokolovnu.

SBÍRKA A PRVNÍ NÁVRHY

Odložená sbírka pro stavbu Fügnerova pomníku se naplno rozběhla v roce 1867, kdy byly všem sokolským jednotám rozeslány subskripční listiny. V krátké době se podařilo nastřádat značný finanční obnos.

Pro vytvoření návrhů oslovila pražská jednota členy Umělecké besedy. Sešlo se několik návrhů. Jedna varianta měla podobu obrovského balvanu, podobného Husovu kameni v Kostnici. Pro tuto variantu byl dokonce vybrán balvan v Židovských pecích za Žižkovem, znalecká komise však návrh odmítla. Další varianty měly podobu vysokého obelisku či velkého Fügnerova poprsí. Sochař Václav Levý navrhl sochu sv. Kříštofa v nadživotní velikosti a s Jezulátkem na bedrech. Žádný z došlých návrhů ale neodpovídal představě, kterou sokolové o pomníku měli.

ROK 1868 A SMLOUVA S KAMENÍKEM FRANTIŠKEM WURZLEM

Kvůli nespokojenosti s došlými návrhy se provedení pomníku protáhlo do dalšího roku. Tehdy byl šťastnou náhodou v lomech u Louňovic nedaleko Kostelce nad Černými Lesy objeven obrovský žulový balvan, přes 7 metrů dlouhý, na jednom konci silný 1,5 metru, na konci druhém 1 metru. Lom patřil pražskému kameníkovi Františku Wurzlvi, se kterým byla nakonec uzavřena řádná smlouva na zhotovení štíhlého jehlanu a žulového podstavce.

Zároveň Sokol Pražský požádal sochaře Bohuslava Schnirche o zhotovení medailonu s Fügnerovou podobiznou a sokola s rozpjatými křídly na vrchol pomníku. Obojí bylo odlito z bronzy v Norimberku.

Fotografie z doby krátce po postavení

PŘENESENÍ FÜGNEROVÝCH OSTATKŮ A ODHALENÍ POMNÍKU

Vlastní stavba pomníku proběhla v poměrně krátké době. Dne 10. května 1869 kolem šesté hodiny ráno byly Fügnerovy ostatky přeneseny z hrobu na IV. hřbitově do sklepení pod pomníkem. Mohutný jehlan byl na žulový podstavec osazen 25. června.

Pomník tedy sestával z 5 metrů vysokého žulového podstavce a štíhlého jehlanu z jednoho kusu žuly o výšce asi 12 metrů. Podstavec byl doplněn zlatým nápisem: JINDŘICHU FÜGNEROVI, STAROSTOVI SOKOLA PRAŽSKÉHO. Na jehlan byl umístěn Schnirchův bronzový medailon s Fügnerovou podobiznou uprostřed věnce a bronzový pták sokol. Kolem pomníku byly umístěny čtyři nízké sloupky držící řetězy. Kolem nich zřídili hrobníci hřbitovů, zřeknuvší se nároku na odměnu, květinové záhony.

Slavnostní odhalení pomníku se uskutečnilo 18. července 1869. Vše započalo velkým průvodem, jehož se účastnilo 32 sokolských jednot s 28 prapory a 4 hudebními sbory. Nechyběli ani zástupci spolku Hlahol,

Umělecké besedy, zástupci vědeckých, akademických či řemeslnických spolků a mnoho dalších hostů. Průvod byl zakončen sokolskou jízdni četou. Řeč u pomníku pronesl Miroslav Tyrš (titulní obrázek časopisu). Odpoledne se konala zahradní slavnost na Střeleckém ostrově, večer bylo odehráno představení v Novoměstském divadle.

ULOŽENÍ KATEŘINY FÜGNEROVÉ A MANŽELŮ TYRŠOVÝCH

Když Miroslav Tyrš 8. srpna 1884 tragicky zahynul v rakouském Oetzu, začala česká strana jednat o převezení jeho ostatků do Prahy, kde by byly uloženy v pomníku Jindřicha Fügnera. Povolení převozu bylo vydáno 31. října, pohřeb v Sokole Pražském a následný průvod na Olšany byl naplánován na 9. listopadu 1884. Bronzový medailon s Fügnerovou podobiznou byl nahrazen reliéfním dvojportrétem Fügnera a Tyrše, vyobrazených z profilu. Dvojportrét je zdoben dvěma vavřínovými ratolestmi, ve spodní části překříženými a svázanými stuhou. Za autora bývá označován opět Bohuslav Schnirch, panují však i názory, že jde o prá-

Reliéf zakladatelů umístěný na jehlanu po Tyršově smrti

První Fügnerův hrob

ci z dílny Josefa Václava Myslbeka. Na podstavec pomníku byla umístěna deska s nápisem: JINDŘICH FÜGNER 1822–1865 MIROSLAV TYRŠ 1832–1884.

O mnoho let později byly pod pomník uloženy ještě ostatky Jindřichovy manželky Kateřiny (+1906) a jejich dcery Renáty Tyršové (+1937), zároveň manželky Miroslava Tyrše. Tak se stal pomník na Olšanských hřbitovech, vybudovaný díky obrovské péči sokolů, místem odpočinku osobností pro Sokol nejdůležitějších.

Literatura: *Památník* vydaný na oslavu dvaceti-letého trvání tělocvičné jednoty Sokola Pražského, Praha 1883; *Časopis Sokol* 1884.

PSALO SE VE VĚSTNÍKU SOKOLSKÉM PŘED 93 LETY O MOHYLE KARLA VANÍČKA

Karel Vaníček se narodil v Praze v roce 1860 a společně se svým bratrem Jindrou se stali legendárními sokolskými pracovníky. Zatímco Jindra Vaníček se ubíral cestou cvičitelskou a byl léta náčelníkem ČOS, Karel vládl perem a dodnes se pro něj vžil označení „sokolský písmák“. Psal a přednášel o otázkách sokolství. Byl autorem myšlenky sokolského muzea, které se podle jeho návrhu realizovalo. V Divoké Šárce má mohylu, na níž je napsáno: „Zde zemřel sokolský písmák Karel Vaníček.“ V roce 1926 jej ranila mrtvice při každodenní vycházce. Část jeho popela je uložena v sokolské hrobce u strašnického krematoria.

POUŤ VDĚČNOST

Odhalení památníku na místě skonu bratra Karla Vaníčka, v neděli dne 4. září 1927 bylo novým důkazem, že vzácný písmák sokolský, ač zemřel, žije v srdcích vděčné rodiny sokolské. Postavení pomníčku jest myšlenkou starosty jednoty libocké, bratra Hejduka, který ji pronesl hned po ukončení VIII. sletu všesokolského. Návrhem na pomník a organizační práci, spojených s vybudováním mohylky, uváděl hned myšlenku ve skutek. Slova díky, která připojil bratr starosta ČOS dr. J. Scheiner k svému proslovu při odhalení pomníku, právem připomněla celému shromáždění krásný čin sokolské obětavosti a lásky bratří libockých, kteří navezli buližník, oblíbený nerost zesnulého, a přispěli tak vlastní prací na zbudování díla, zcela v duchu zásad toho, jehož památku má mohylka připomínati. Celá slavnost, původně připravená v klínu lesa na louce blízko mohylky, byla v posledních dnech před odhalením památníku rozdělena na dvě části; první z nich byla zahájena na letním cvičišti Sokola libockého Smetanovým „věnem“, které zazpíval kroužek Pražského Sokola. Za jednotu libockou pak promluvil starosta bratr Hejduk a vzdělavatel bratr Pavlas, za župu Podbělohorskou (v níž byl zesnulý oslavenec prvním jednatelem). Před rozchodem zazpívalo shromáždění státní hymny. Další řečníci a hosté odešli pak do lesa k mohylce, jež se ztrácela v bohaté dekoraci květinových darů se stuhami. Dojemně krásný byl okamžik, když malinký žáček a žačka ve cvičebních

úborech položili k nádherné květinové výzdobě prostý vřesový věnec věnovaný sokolským žactvem libockým. Bratr starosta libocké jednoty odhalil pomník, na jehož přední stěně jsme četli nápis, vyrytý do mramorové desky, který hlásá mimojducím, že toto jest místo, na kterém poslední vydechl vzácný člověk, bratr, dne 24. června r. 1926. Jakmile byl sňat prapor v národních barvách, který pomník před odhalením zakrýval, ujal se slova starosta ČOS bratr dr. Scheiner. Zhodnotil stručným proslovem život a dílo zesnulého a poděkoval budovatelům pomníku za krásnou myšlenku i za její obětavé provedení, zemskému správnímu výboru a obci pražské pak za blahovolné usnadnění úředního jednání. Náčelník ČOS, bratr dr. Jindřich Vaníček, poděkoval jíma-

vě libocké jednotě za krásný čin, který vykonala bez fanfár a bez cizí pomoci, tak, jak si jeho zesnulý rodný bratr vždycky ideálně představoval práci v Sokole. Průvod členstva sokolských jednot Velké Prahy a hostí prošel pak mimo mohylku a rozcházel se na louce, odkud se hloučky účastníků rozptýlovaly po šáreckých lesích, aby užily krásného nedělního dne mimo ruch městských ulic. Úmrtní lože bratra Karla Vaníčka zase obestírá mír lesa, který míval za živa tak rád, a bělostné břízky, které nemohly zadržeti prchajícího života a byly němými svědkyněmi, jak odchází i ten, za něhož nebude náhrady, šumí nad mohylkou píseň díky.

(Šuman-Stý, V., Pouť vděčnost, Věstník sokolský, ročník 29, 15. 9. 1927, kráceno.)

